

KLAGANDE

Försäkringskassan

MOTPART

Ahmed Bashir Mohamed, 20020102-6911

Ombud: Advokat Jessica Gustavsson

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 22 juli 2021 i mål nr 2954-21,
se bilaga A

SAKEN

Assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer
Försäkringskassans beslut daterat den 29 januari 2021.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att förvaltningsrättens dom upphävs och att kassans beslut fastställs samt för fram bl.a. följande. Försäkringskassan har i två ärenden om återkrav bedömt att det har förekommit återkommande grova och felaktiga utbetalningar för assistans som inte utförts. Gemensamt för dessa ärenden är att assistenter i stor utsträckning inte har utfört assistans.

I samband med utredningen har Försäkringskassan kommit fram till att assistans redovisats för tid när Ahmed Bashir Mohamed gått i skolan. Utöver de systematiska felredovisningarna under skoltid har det även redovisats assistans som om Ahmed Bashir Mohamed befunnit sig i skolan för dagar då han varit frånvarande på grund av sjukdom, skollov eller helgdag. Assistansen har redovisats systematiskt på samma sätt varje dag vilket tyder på att den inte redovisats utifrån ett faktiskt utförande av assistans.

Det har även uppmärksammats stora felaktigheter gällande redovisade timmar för två av Ahmed Bashir Mohameds assistenter. Assistenterna har redovisat timmar samtidigt som de har arbetat på annat arbete eller befunnit sig på annan ort. För den ena assistenten bedöms totalt 65 timmar vara felaktiga. För den andra assistenten har felaktigheterna varit så stora att samtliga timmar bedöms vara felaktigt redovisade. Ingen av tidrapporterna som skickats in av den assistenten under februari 2017–februari 2018 kan ligga till grund för utbetalning. De systematiska felredovisningarna ger en tydlig indikation på att utbetald assistansersättning inte gått till att täcka det hjälpbehov som finns. Hjälpbehovet måste ha tillgodosetts på något annat sätt. Försäkringskassan bifogar tidrapporter från assistenternas andra arbeten, kontoutdrag samt sammanställningar av felredovisad tid.

Ahmed Bashir Mohamed anser att överklagandet ska avslås och för fram bl.a. följande. Målet bör återförvisas till förvaltningsrätten eftersom Försäkringskassan kommit in med nytt underlag som inte tidigare funnits tillgängligt för honom eller för förvaltningsrätten. Försäkringskassan försöker läka de brister i utredningen som förvaltningsrätten påtalat. Han har saknat möjlighet att bemöta underlaget i lägre instans. Underlaget är av central betydelse i målet och består uteslutande av material som Försäkringskassan har inhämtat eller upprättat under år 2019. Underlaget har inte tidigare kommunicerats med honom. Först i kammarrätten har underlag till grund för beslutet, som inte består av underlag som Försäkringskassan själv upprättat, kommunicerats med honom. Denna brist i kommuniceringsskyldigheten kan inte läkas i överinstansen.

Försäkringskassan har gett in underlag för arbetstider från tidigare arbetsgivare för två av assistenterna samt en bild på en sökning på Google maps. Försäkringskassan har dock inte gett in något underlag för att det skulle finnas krockar i redovisningar av utförd personlig assistans och arbetspass hos annan arbetsgivare. Det saknas bevisning för att det skulle ha förekommit några felaktigheter i assistenternas tidsredovisningar. Försäkringskassans egen lista på påstådda timkrockar saknar bevisvärde eftersom den inte har underbyggts med något konkret underlag. Det har inte visats att hans hjälpbehov tillgodosetts på annat sätt. Försäkringskassan har inte visat att det förekommit felaktigheter i assistenternas tidsredovisningar eller att de haft arbete som inte gått att kombinera med arbetet som personlig assistent.

Även om det hade visats på enstaka krockar i tidsredovisningen under år 2017 utgör detta inte medvetet eller av grov vårdslöshet lämnade oriktiga eller vilseledande uppgifter. Försäkringskassan har redan omprövat hans rätt till assistans med anledning av ändrade skoltider. Det utgör därför inte grund för att dra in hans rätt till assistansersättning.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan är om Ahmed Bashir Mohamed medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter och om Försäkringskassan därför har haft skäl att besluta att han inte har rätt till assistansersättning.

Som skäl för att ompröva Ahmed Bashir Mohameds rätt till assistansersättning har Försäkringskassan i sitt grundbeslut den 19 januari 2021 bl.a. angett att assistans systematiskt har redovisats under skoltid och att utförd assistans redovisats för två assistenter när de samtidigt haft annan sysselsättning. Försäkringskassan har fört fram utredning till stöd för uppgifterna om assistenternas sysselsättning först i kammarrätten. Kammarrätten anser att det inte finns hinder mot att nu föra in bevisning till stöd för de omständigheter som framgår av Försäkringskassans beslut.

Av utredningen i målet framgår att assistans har redovisats felaktigt under tid när Ahmed Bashir Mohamed har gått i skolan och att assistans har redovisats som om han varit i skolan när han har varit frånvarande t.ex. på grund av sjukdom eller skollov. Två av assistenterna har redovisat att de arbetat som assistenter samtidigt som de har befunnit sig på ett annat arbete eller på annan ort. Det framgår av kontoutdrag och de sammanställningar som Försäkringskassan har gjort vid jämförelse mellan tidredovisningen och tidsrapporter som lämnats från andra arbetsgivare.

Kammarrätten anser att Försäkringskassan har visat att utbetald assistansersättning i betydande omfattning inte har gått till utförd assistans. Mot den bakgrunden har Ahmed Bashir Mohamed i vart fall av grov vårdslöshet lämnat oriktiga och vilseledande uppgifter avseende vilken assistans som har utförts. Med hänsyn till omfattningen av den tid som har redovisats felaktigt har uppgifterna haft betydelse för bedömningen av hans rätt till assistansersättning. Försäkringskassan har därför haft skäl för sitt

beslut att dra in Ahmed Bashir Mohameds assistansersättning.
Överklagandet ska därför bifallas genom att Försäkringskassans beslut
fastställs.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Christian Groth
lagman
ordförande

Mats Brege Svensson
kammarrättsråd

Johanna Cervin-Ellqvist
tf. assessor
referent

Johan Nykvist
föredragande jurist

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

DOM

2021-07-22

Meddelad i Stockholm

Mål nr
2954-21

KLAGANDE

AHMED Bashir Mohamed, 20020102-6911

Ombud: Advokat Jessica Gustavsson

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut 2021-01-29, bilaga 1

SAKEN

Assistansersättning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med bifall till överklagandet upphäver förvaltningsrätten det överklagade beslutet.

Dok.Id 1370590

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: avd31.fst@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/	-	måndag–fredag 08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan beslutade vid omprövning den 29 januari 2021 att inte ändra sitt tidigare beslut från den 19 januari 2021 att dra in Ahmed Mohameds rätt till assistansersättning från och med den 20 januari 2021. Skälen för omprövningsbeslutet framgår av bilaga 1. Skälen för grundbeslutet framgår av bilaga 2.

Ahmed Mohamed yrkar att det överklagandet beslutet ska upphävas och framför bl.a. följande. Han tillhör den personkrets som har rätt till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Försäkringskassan har genom tidigare prövningar beviljat honom assistansersättning och även nyligen bedömt att hans grundläggande behov vida överstiger 20 timmar per vecka. Det är oklart i vilket skede Försäkringskassan menar att han har lämnat en oriktig eller vilseledande uppgift om ett förhållande som är av betydelse för hans rätt till assistansersättning. Det är uppenbart att han har de diagnoser, de funktionsbegränsningar och de hjälpbehov som han har beskrivit. Han kan härigenom inte ha lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter om något som varit av betydelse för rätten till assistansersättning när han ansökte om detta år 2017. Han bestrider riktigheten i Försäkringskassans bedömning i ärendena som avser återkrav av utbetald assistansersättning men konstaterar också att frågan om återkravet inte är direkt föremål för domstolens prövning i detta mål. Han bestrider även att ärendena har betydelse för hans rätt till assistansersättning. Skolan har intygat vilka personliga assistenter som lämnar respektive hämtar honom och det rör sig om samma personer som redovisat assistans inför och efter skoltid. Han har ett intensivt och svårt beteende som kräver aktiv övervakning all vaken tid. Det bär inte sannolikhetens prägel att hans synnerligen omfattande stödbehov tillgodoses genom anhörigstöd och inte av personliga assistenter.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Av 7 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, framgår att personer som tillhör lagens personkrets har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9 samma lag, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. En sådan insats är enligt 9 § 2 biträde av personlig assistans.

Med personlig assistans avses enligt 9 a § första stycket LSS ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som p.g.a. stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). I andra stycket anges att den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov även har rätt till insatsen för andra personliga behov om de inte tillgodoses på annat sätt (övriga behov).

Av 51 kap. 2 och 3 §§ socialförsäkringsbalken, SFB, framgår bl.a. att en försäkrad som tillhör personkretsen i LSS för sin dagliga livsföring kan få assistansersättning för kostnader för sådan personlig assistans som avses i 9 a § LSS. För rätt till assistansersättning krävs att den försäkrade behöver personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för de grundläggande behoven.

Enligt 110 kap 52 § första stycket socialförsäkringsbalken (SFB) får ersättning enligt balken dras in eller sättas ned om den försäkrade

1. medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift,
2. inte har lämnat uppgift enligt 13 §, eller
3. inte har anmält ändrade förhållanden enligt 46, 47, 50 och 51 §§.

Av andra stycket samma paragraf framgår att indragningen eller nedsättningen får avse viss tid eller gälla tills vidare och att det som anges i första stycket endast gäller om det är fråga om ett förhållande som är av betydelse för rätten eller storleken av ersättningen.

Förvaltningsrättens bedömning

Försäkringskassan har bedömt att Ahmed Mohameds assistansersättning ska dras in på grund av att han medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter.

För att assistansersättningen ska få dras in måste Försäkringskassan, enligt förvaltningsrättens uppfattning, dels kunna visa att Ahmed Mohamed medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift, dels att det är fråga om ett förhållande som är av betydelse för rätten till eller storleken av ersättningen. Förvaltningsrätten konstaterar att Försäkringskassan inte har ifrågasatt att Ahmed Mohamed i och för sig uppfyller förutsättningarna för att beviljas personlig assistans men att Försäkringskassan menar att hans behov tillgodoses på annat sätt.

Enligt förvaltningsrätten framgår det av utredningen att redovisningen av utförd assistans inte har följt hur Ahmed Mohameds skoldagar har sett ut efter att de i augusti 2019 blev längre när han började i gymnasiet, vilket har lett till att för mycket assistansersättning har betalats ut. Förvaltningsrätten

anser att Försäkringskassan genom de uppgifter som har presenterats angående längden på skoldagen för Ahmed Mohamed har visat att tidsredovisningen för utförd assistans i anslutning till skoldagen har varit felaktig och att Ahmed Mohamed i och för sig därmed har lämnat oriktiga uppgifter som varit av betydelse för storleken av hans assistansersättning. Oavsett det, bedömer förvaltningsrätten att enbart dessa felaktiga uppgifter inte kan leda till indragen eller nedsatt assistansersättning sedan Försäkringskassan den 20 juli 2020 vid omprövning den 20 juli 2020 minskade hans rätt till assistansersättning beroende på att hans skoltider hade ändrats.

Försäkringskassan har i sitt grundbeslut från den 19 januari 2021 angett att man med anledning av de felaktiga uppgifterna om assistans i anslutning till skoldagen ytterligare har kontrollerat den redovisade assistansen. Försäkringskassan har då upptäckt ytterligare felaktigheter i anslutning till skoltiden bestående i att assistans har redovisats som om Ahmed Mohamed befunnit sig i skolan för dagar då han varit frånvarande från skolan på grund av t.ex. skollov eller helgdag. Vidare har Försäkringskassan upptäckt att assistenterna har ägnat sig åt annat arbete respektive studier. Försäkringskassan har genom beslut den 24 april och den 24 november 2020 beslutat att kräva tillbaka assistansersättning för perioderna januari 2017–februari 2018 respektive mars 2019–juni 2020. De två besluten har tillförts det aktuella ärendet om indragen assistansersättning. I det aktuella ärendet har Försäkringskassan också åberopat bl.a. anteckningar från den 26 november 2020 och en bedömning av rätten till assistansersättning från den 11 december 2020. Där framgår att Försäkringskassan har bedömt att redovisningen för assistans under perioden februari–december 2017 varit felaktig med cirka 37 procent, under perioden januari–februari 2018 med cirka 47 procent, under perioden mars–augusti 2019 med cirka 31 procent, under perioden september–december 2019 med cirka 64 procent och under perioden januari–juni 2020 med cirka 66 procent. Den felaktigt redovisade

assistansen har lett Försäkringskassan till slutsatsen att en betydande del av den redovisade assistansen under dessa perioder inte har använts till köp av personlig assistans. Förvaltningsrätten konstaterar att utredningen i det aktuella ärendet och i förvaltningsrättens mål inte innehåller några närmare uppgifter om vilka andra sysselsättningar som de aktuella assistenterna har haft eller på vilket sätt de sysselsättningar inte varit möjliga att förena med arbetet som personlig assistent åt Ahmed Mohamed. Förvaltningsrätten anser att Försäkringskassan med sin utredning inte har visat på vilket sätt uppgifterna har varit felaktiga i tidsredovisningarna på något annat sätt än att tid har redovisats i för stor omfattning i anslutning till skoldagen på det sätt som förvaltningsrätten har funnit ovan. Förvaltningsrätten anser därmed att Försäkringskassan inte har visat att Ahmed Mohamed har lämnat några ytterligare oriktiga eller vilseledande uppgifter om sitt behov av personlig assistans eller att hans behov har tillgodosetts på annat sätt.

Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att Försäkringskassan inte har visat att förutsättningarna för att dra in eller sätta ned Ahmed Mohameds assistansersättning är uppfyllda. Överklagandet ska därför bifallas och det överklagade beslutet upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 3 (FR-12).

Charlotte Mattsson
Rådman

Nämndemännen Linus From, Anders Hvidfeldt, Gunilla Kuylenstierna har också deltagit i avgörandet. Alexander Everett har varit föredragande.

GF Omprövning
Karin Enders, 010-116 28 72

210516094951_2021-0003585558

1 (3)

Datum
2021-01-29

Personnummer
20020102-6911

CJ Advokatbyrå
Jessica Gustavsson
Sturegatan 46
114 36 Stockholm

Avser: Ahmed Bashir Mohamed

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

INKOM: 2021-02-10
MÅLNR: 2954-21
AKTBIL: 6

Omprövning av beslut om assistansersättning

Beslut

Försäkringskassan ändrar inte beslutet som fattades den 21-01-19.

Beskrivning av ärendet

Det tidigare beslutet

Försäkringskassan beslutade den 19 januari 2021 att du inte har rätt till assistansersättning från och med 21-01-20. Anledningen till beslutet är att du medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter för att få assistansersättning på ett felaktigt sätt. Försäkringskassan anser att rätt till assistansersättning inte föreligger då den inte används på det sätt den är avsedd och att ditt hjälpbehov därav är tillgodosett av annan.

Beslutet är fattat efter en omprövning enligt 110 kap. 52 § socialförsäkringsbalken

Din begäran om omprövning

Du har genom ombud begärt omprövning av beslutet. Hänvisning görs till tidigare inskickade synpunkter och du begär omedelbar omprövning. Yrkandet avser att beslutet upphävs.

Motivering till beslutet

Ersättning enligt socialförsäkringsbalken kan dras in eller sättas ned om den försäkrade eller den som annars får ersättningen

1. Medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift,
2. Inte har lämnat uppgifter, eller
3. Inte har anmält ändrade förhållanden.

Indragningen eller nedsättningen får avse viss tid eller gälla tills vidare. Det som anges i första stycket gäller endast om det är fråga om ett förhållande som är av betydelse för rätten till eller storleken av ersättningen.

Assistansersättning ska vara ett personligt utformat stöd som ges i olika situationer av ett begränsat antal personer för hjälp med grundläggande och andra kvalificerade insatser. Insatserna ska vara direkt kopplade till dig och ditt hjälpbehov. Assistansersättning kan inte utgå för insatser som tillgodoses på annat sätt. Assistansersättning lämnas endast under förutsättning att den används för köp av personlig assistans eller för kostnader för personliga assistenter.

Försäkringskassan har vid omprövning gått igenom ärendet på nytt och beaktat de synpunkter som framförts. Av underlagen och utredningen i ärendet framgår att i två ärenden om återkrav med beslut den 24 april 2020 och den 24 november 2020 har

Försäkringskassan funnit att det har förekommit återkommande grova och felaktiga utbetalningar för assistans som inte utförts. Gemensamt för dessa ärenden är att assistenter i stor utsträckning inte utfört assistans. Perioderna om återkrav har varit februari 2017 till och med februari 2018 respektive mars 2019 till och med juni 2020.

Försäkringskassans uppfattning utifrån samtliga underlag i ärendet är att du genom ställföreträdare medvetet och av grov vårdslöshet har lämnat oriktiga och vilseledande uppgifter om hur assistansen har utförts i syfte att få assistansersättning på ett felaktigt sätt och förutsättningarna för omprövning av rätten till assistansersättning till följd av detta är således uppfyllda.

De återkommande grova felaktigheterna i redovisningen av utförd assistans, medför skäl att ompröva om du har behov av assistansersättning för dina hjälpbehov oberoende av anordnarens ansvar över utförandet av assistansen. Försäkringskassans uppfattning är att det felaktiga sätt som assistansersättningen har använts till har varit systematiskt med syfte att felaktigt tillskansa sig pengar i form av assistansersättning från socialförsäkringen. Det har redan i direkt anslutning till det första beslutet om assistansersättning den 10 mars 2017 som avser från och med februari 2017 förekommit felaktigheter. På det sätt som assistansersättningen har använts, kan det inte anses att utbetalad assistansersättning har gått till köp av assistans. Behovet av assistansersättning har lämnats oriktigt redan i samband med den första ansökan.

Försäkringskassans uppfattning är att hjälpen har tillgodosetts genom annan och inte genom assistansersättning och därför kan rätt till assistansersättning inte anses föreligga. En betydande del av den felaktigt redovisade assistansen utgör assistans som redovisats för samma tider som du vistats i skolan där ditt hjälpbehov är tillgodosett genom annat samhällsstöd.

Sammantaget anser Försäkringskassan att du inte har rätt till assistansersättning då hjälpen inte tillgodoses på det sätt som avses med assistansersättning. Eftersom så stor del av den redovisade assistansen är felaktig är det visat att hjälpbehovet inte har tillgodosetts med assistansersättning och hjälpbehovet är således tillgodosett på annat sätt.

Försäkringskassans uppfattning vid omprövning är att det är visat av Försäkringskassans utredningar att du genom ställföreträdare medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. Försäkringskassan drar därför in din rätt till assistansersättning.

Försäkringskassan finner vid omprövning inte stöd för att göra någon annan bedömning än vad som gjorts i det tidigare beslutet. Beslutet som fattades den 19 januari 2021 ändras således inte.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 110 kap. 52 § socialförsäkringsbalken
- 7 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
- 51 kap. 4 § socialförsäkringsbalken
- 106 kap. 24 § socialförsäkringsbalken
- 113 kap. 7 § socialförsäkringsbalken

Försäkringskassan

Karin Enders

Är du inte nöjd med beslutet?

Om du tycker att beslutet är fel kan du överklaga det. I så fall ska du skicka ett brev till den här adressen:

Försäkringskassan, OMP
Box 70320
107 23 Stockholm

Vi skickar sedan brevet tillsammans med samtliga handlingar i ditt ärende till förvaltningsrätten.

Vi måste få ditt brev inom två månader från den dag du tog del av beslutet. Brevet ska innehålla följande uppgifter:

- Vilket beslut som du vill överklaga.
- Hur och varför du vill att beslutet ska ändras.
- Ditt namn, personnummer, adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud behöver du ange ombudets namn, adress och telefonnummer.

Har du frågor?

Du är välkommen att ringa till mig, Karin Enders, på 010-116 28 72 eller till vårt kundcenter om du har några frågor.

Adress
Försäkringskassan, OMP
Box 70320
107 23 Stockholm
Webbplats
forsakringskassan.se

Telefon
0771-524 524

Organisationsnummer
202100-5521

FörsäkringskassanFVF Sydväst
Peter Ramstedt, 010-118 56 77**200493164477_2020-0038657485**

1 (6)

Datum
2021-01-19Personnummer
20020102-6911Axla Omsorg
Abdikadir Ahmed
Bergengatan 3
164 37 KistaAvser: Ahmed Bashir Mohamed
Underrättelse till Järfälla kommunFör kännedom till:
CJ Advokatbyrå
Jessica Gustavsson
Sturegatan 46
114 36 StockholmFÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLMINKOM: 2021-02-10
MÅLNR: 2954-21
AKTBIL: 21

Assistansersättning

Beslut om att din assistansersättning upphör

Försäkringskassan beslutar att du inte har rätt till assistansersättning från och med 21-01-20.

Motivering till beslutet

Försäkringskassan omprövar tidigare beslut om assistansersättning. Försäkringskassan bedömer att nya uppgifter medför skäl till att det inte föreligger rätt till assistansersättning då hjälpbehovet har tillgodosetts genom annan.

Assistansersättning ska vara ett personligt utformat stöd som ges i olika situationer av ett begränsat antal personer för hjälp med grundläggande och andra kvalificerade insatser. Insatserna ska vara direkt kopplade till Ahmed och hans hjälpbehov. Assistansersättning kan inte utgå för insatser som tillgodoses på annat sätt. Det följer av 7§ LSS. För att man ska kunna nekas en viss insats, till exempel assistansersättning, med motivering att behovet tillgodoses på annat sätt ska behovet också faktiskt tillgodoses på något annat sätt.

I förarbetena till 51 kap. 4 § SFB beskrivs att det är viktigt att Försäkringskassan ska kunna följa upp att assistansersättningen har använts på ett korrekt sätt. Det ligger på den ersättningsberättigade att intyga att assistansersättningen har använts till kostnader för personlig assistans. I anslutning till detta anges också att Försäkringskassan med stöd av dåvarande 20 kap. 8 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, vilken motsvarar 110 kap. 13 § andra stycket SFB, kan begära att den ersättningsberättigade ska intyga faktiska förhållanden på heder och samvete. (Prop. 2007/08:61 s. 23–24). Av Försäkringskassans föreskrifter (FKFS 2016:4) framgår att uppgifterna om arbetad tid ska lämnas på blanketten *Tidsredovisning assistansersättning* (FK 3059) eller via en e-tjänst som Försäkringskassan har godkänt. Uppgifterna ska lämnas för varje assistent som har anlitats under månaden. Arbetsgivaren eller uppdragsgivaren ska underteckna tidsredovisningen. Assistenten ska intyga uppgifterna. (5 § före-skrifterna [FKFS 2016:4]) Assistenten intygar de uppgifter som han eller hon lämnar genom sin namnteckning eller på elektronisk väg.

Arbetsgivaren eller uppdragsgivaren visar genom sin underskrift dels att det är den som har lämnat uppgifter, dels att det som assistenten har intygat på tidsredovisningen är korrekt utifrån det som den kan förväntas känna till om assistenternas arbetade tid utifrån sitt ansvar som arbetsgivare eller uppdragsgivare. Den tid som assistenten har utfört assistans ska redovisas till Försäkringskassan eftersom det bara är för den tiden som assistansersättning kan betalas (jämför 51 kap. 14 § och 24 § 2 SFB).

Enligt Socialförsäkringsbalken 110 kap 52 §. *Försummad uppgifts- eller anmälningsskyldighet:*

Ersättning enligt denna balk får dras in eller sättas ned om den försäkrade eller den som annars får ersättningen

1. medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift,
2. inte har lämnat uppgift enligt 13 §, eller
3. inte har anmält ändrade förhållanden enligt 46, 47, 50 och 51 §§.

Indragningen eller nedsättningen får avse viss tid eller gälla tills vidare. Det som anges i första stycket gäller endast om det är fråga om ett förhållande som är av betydelse för rätten till eller storleken av ersättningen.

Försäkringskassan har i två ärenden om återkrav med beslut den 24 april 2020 och den 24 november 2020, bedömt att det har förekommit återkommande grova och felaktiga utbetalningar för assistans som inte utförts. Gemensamt för dessa ärenden är att assistenter i stor utsträckning inte utfört assistans. Perioderna om återkrav har varit februari 2017 till och med februari 2018 respektive mars 2019 till och med juni 2020.

Försäkringskassan bedömer att uppgifterna som framkommit i besluten om återkrav är av sådan innebörd och betydelse att det föreligger skäl för omprövning av assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken 110 kap 52§.

Försäkringskassan bedömer att de återkommande grova felaktigheterna i redovisningen, medför skäl att ompröva om du har behov av assistansersättning för dina hjälpbehov oaktat anordnarens ansvar över utförandet av assistansen.

Försäkringskassan bedömer att det felaktiga sätt som assistansersättningen har använts till, är systematiskt och har syftat till att tillskansa sig pengar på ett felaktigt sätt från assistansersättningen. Redan i direkt anslutning till det första beslutet om assistansersättning den 10 mars 2017 som avser från och med februari 2017, har det förekommit felaktigheter. På det sätt som assistansersättningen har använts, kan det inte anses att utbetald assistansersättning har gått till köp av assistans. Behovet av assistansersättning har lämnats oriktigt redan i samband med den första ansökan.

Försäkringskassan anser att hjälpen har tillgodosetts genom annan och inte genom assistansersättning och därför kan assistansersättning inte fortsätta gälla.

Försäkringskassan bedömer att man genom den felaktiga redovisningen av assistansersättning medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter för att tillskansa sig assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken 110 kap 52§ p1.

Sammantaget anser Försäkringskassan att du inte har rätt till assistansersättning då hjälpen inte tillgodoses på det sätt som assistansersättning är avsedd.

Bemötande av synpunkter

Försäkringskassan har beaktat de inkomna synpunkterna. Försäkringskassan kan konstatera att prövningen avser om du som sökande medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift till Försäkringskassan avseende din begäran om assistansersättning.

Försäkringskassan understryker att det är viktigt att Försäkringskassan ska kunna följa upp att assistansersättningen har använts på ett korrekt sätt. Det ligger på den ersättningsberättigade att intyga att assistansersättningen har använts till kostnader för personlig assistans. Att det tidigare har skett gynnande beslut av rätten till assistans, innebär inte att assistansersättning ska användas i andra syften än till köp av assistans.

Försäkringskassan kan konstatera att redan i anslutning till det första beviljandet av assistansersättning, har det skett grova oegentligheter i utförandet av assistans under en period. Oegentligheterna har sedan ånyo visat sig i utförandet av assistans vid

senare period. Du har därigenom i stor utsträckning erhållit åtskilliga felaktiga utbetalningar för assistans som inte utförts. Graden av felaktigheter har varit omfattande och genomförts på ett systematiskt sätt för att tillskansa sig pengar från assistansersättningen.

Försäkringskassan bedömer att, oaktat ditt hjälpbehov, har du inte ett behov av assistansersättning då du i stor utsträckning inte haft behov av assistans för att tillgodose hjälpbehovet. Då graden av oegentligheter och icke utförd assistans varit så omfattande och återkommande, kan det inte anses att det är assistansersättning som behövs för att tillgodose ditt hjälpbehov. Behovet av hjälp har därför tillgodosetts av annan. Behovet av assistansersättning för dina hjälpbehov har därmed lämnats oriktigt och vilseledande.

Försäkringskassan finner inte skäl till ändrad bedömning varför ställningstagandet kvarstår.

Beskrivning av ärendet

Beslut om assistansersättning den 10 mars 2017 om 89 timmar per vecka från och med februari 2017.

Enligt beslut den 14 juni 2018, har du assistansersättning motsvarande 120 timmar och 6 minuter från och med april 2018. Försäkringskassan har den 24 april 2020, beslutat om återkrav för perioden februari 2017 till och med februari 2018. Motiveringen till återkravet var att två assistenter haft annat arbete eller befunnit sig på annan ort vid de tider som rapporterats.

Försäkringskassan har den 20 juli 2020, beslutat om att minska assistansersättningen från och med augusti 2020 till 116 timmar per vecka med anledning av utökade skoltider för dig från och med 20 augusti 2019. Dina skoltider på grundskolan var tidigare kl. 9:00-14:00. Försäkringskassan har i samband med beslut den 20 juli 2020, omprövat och minskat assistansersättningen beroende på den utökade samhällsinsatsen när du påbörjade gymnasiet den 20 augusti 2019. Skoltiderna är därför istället kl. 8:15 till 14:30.

Vid genomgång av den redovisade assistansersättningen från den 20 augusti 2019 då du började gymnasiet, framkommer att assistansersättning systematiskt och återkommande redovisats under skoltid av två assistenter. I huvudsak har redovisningen inneburit assistans både på morgonen kl. 6:00-9:00 och på eftermiddagen kl. 14:00-18:00.

Försäkringskassan har med anledning av dessa uppgifter ytterligare kontrollerat den redovisade assistansen. I kontroll av den redovisade assistansen har det framkommit att det trots den förändring som skett kring din vardag och situation, har assistansredovisningen fortsatt redovisas enligt det tidigare skolschemat. Två assistenter har till stor del redovisat under skoldagar hos brukaren och Försäkringskassan har noterat omständigheter som visar på stora felaktigheter i deras redovisning. Utöver de systematiska felredovisningarna under skoltid, har det även redovisats assistans som om du befunnit dig i skolan för dagar då du varit frånvarande på grund av sjukdom, skollov eller helgdag. Även andra omständigheter såsom annat arbete och studier föreligger för assistenterna.

Försäkringskassan har i beslut om återkrav den 24 november 2020, bedömt att ingen av de tidrapporter som de båda assistenterna skickat in under perioden mars 2019 till och med juni 2020 respektive september 2019 till och med juni 2020 anses kunna ligga till grund för utbetalning. Försäkringskassan har den 24 november 2020 beslutat om återkrav för perioden mars 2019 till och med juni 2020.

Beräkning av felaktig andel av assistansersättning

Försäkringskassan har med anledning av besluten om återkrav beräknat hur stor andel av den redovisade assistansersättning som är felutbetald.

2017:

Vid beräkning framkommer att andelen felaktig assistans under februari 2017-december 2017 är cirka **37 %**.

2018:

Vid beräkning framkommer att andelen felaktig assistans under perioden januari-februari 2018 är cirka **47%**.

2019:

Vid beräkning framkommer att andelen felaktig assistans under perioden mars 2019 – augusti 2019 är cirka **31%**.

Vid beräkning av framkommer att andelen felaktig assistans under perioden september 2019 - december 2019 är cirka **64%**.

2020:

Vid beräkning framkommer att andelen felaktig assistans under perioden januari - juni 2020 är cirka **66 %**.

Handlingar som ligger till grund för bedömning:

- Försäkringskassans beslut 2017-03-10
- Försäkringskassans behovsbedömning 2018-05-08
- Försäkringskassans beslut 2018-06-14
- Samtal med skolan 2020-05-25
- Försäkringskassans behovsbedömning 2020-06-23
- Försäkringskassans beslut 2020-07-20
- Granskning och beräkning av assistans 2020-11-26
- Bedömning, assistansersättning 2020-12-11

Du har fått ta del av de uppgifter som ligger till grund för beslutet och du har lämnat följande synpunkter den 12 januari 2021:

I synpunkterna anges att det har skett prövningar av rätten till assistansersättning och där du då erhållit assistans. Enligt synpunkterna är funktionsbegränsningarna och stödbehoven oförändrade jämfört med tidigare beslut. Vid senaste omprövningen har det inte funnits något väsentligt ändrat förhållande hänförligt till dina grundläggande behov. Du har inte lämnat några oriktiga uppgifter som är av betydelse för rätten till assistansersättning och ärendet ska avskrivas.

Enligt synpunkterna är besluten om assistans gynnande beslut och ska i regel inte återkallas med hänvisning till trygghetsaspekten. Hänvisning görs till att ersättning endast omprövas med anledning av väsentligt ändrat förhållande. Vid prövning av Socialförsäkringsbalken 110 kap 52§ ska Försäkringskassan bevisa att du medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter, om det är fråga om ett förhållande som är av betydelse för rätten till assistansersättning. Enligt synpunkterna är detta inte bevisat.

Enligt synpunkterna har misstag begåtts med tidredovisningar och beror på den mänskliga faktorn. Men du har ett behov av hjälp med de grundläggande behoven med

mer än 20 timmar per vecka. Vidare anges att du inte har lämnat oriktiga uppgifter om ditt hjälpbehov inför tidigare ärenden.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Det här beslutet är grundat på följande bestämmelser:

- 110 kap 52 § p1
- 106 kap. 24 § socialförsäkringsbalken
- 7 § lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Är du inte nöjd med beslutet?

Läs på nästa sida om vad du kan göra.

Försäkringskassan

Christin Sjöstrand
Beslutsfattare

Peter Ramstedt
Föredragande

Är du inte nöjd med beslutet?

Om du tycker att beslutet är fel kan du begära att Försäkringskassan omprövar det. Vi måste få din begäran inom två månader från den dag du tog del av beslutet. Om du anlitar ett ombud måste ombudet ha fullmakt.

Använd blankett *Begäran om omprövning* (7024) som finns på forsakringskassan.se. Skicka din begäran och eventuella bilagor till den här adressen:

Försäkringskassan
FE 179
831 88 Östersund

Ring 0771-524 524 om du inte kan skriva ut blanketten så skickar vi den. Kan du inte använda blanketten så kan du skicka ett brev. Din begäran måste innehålla uppgifter om vilket beslut det gäller och hur du vill att det ändras, ditt namn, personnummer, adress och telefonnummer.

Du har fått för mycket ersättning

Du har fått ersättning för en period som du inte hade rätt till. Försäkringskassan kommer senare att ta ställning till om du ska betala tillbaka det som du har fått för mycket.

Adress
Försäkringskassans inläsningscentral
839 88 Östersund
Webbplats
forsakringskassan.se

Kundcenter privatpersoner
0771-524 524
Organisationsnummer
202100-5521

Hur man överklagar

FR-12

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 2 månader

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Oftast är sista dagen för överklagande exakt 2 månader från det datum som tiden börjar räknas.

Exempel: Du fick del av beslutet den 21 december
→ tiden går ut den 21 februari.

Om samma datum inte finns i slutmånaden går tiden i stället ut på slutmånadens sista dag.

Exempel: Du fick del av beslutet den 31 december
→ tiden går ut den 28 februari.

Är sista dagen en lördag, söndag eller helgdag, mid-sommarafteon, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.